

גליון אל"ה ה'הדבר'ים

דברי תורה של המגיד מישרים החסיד שבכהונה הגה"ח ר' ארי' ליבוש הכהן וויינפעלד ז"ל

מאמר היבת הקודש

דברים ערבים ומתוקים, מלאים זיו ומפיקים, ששמע מקדושים וצדיקים

דברי ששמע ממזרו ורבו הגה"צ ראב"ד קיט"ל דסאטמאר
פנחס שנת תשנ"ח לפ"ק

השיב את חמתי מעל בני ישראל בקנאו את קנאתי בתוכם ולא כליתי בני ישראל

דברי תורה ששמעתי ממורי (שליט"א) [זצ"ל] שנת תשנ"ח, אפ"ל על פי מה שכתוב בספה"ק עבודת ישראל לפרשת פרה על הפסוק ועתה הניחה לי ויחר אפי בהם ואכלם וחז"ל אמרו פתח לו פתח וכו', וכתב שם דיש בזה כוונה עמוקה להורותם דרך תשובה, ועתה הניחה לי, פירש שתעשו לו נייחא ונחת רוח שישוכו מחטאם, וידוע שעיקר התשובה הוא החרטה והמרירות בלב וצריך כל כך להתמרמר עד שיעלה חרון אפו בלבו על עצמו, ויכעוס וירגיז על יצרו לאמור, מה עשיתי לי וגמלת לנפשו רעה והאבדת אותה מקרב עמה, ואין לו מצח להרים ראש על יד עצתך הרעה, עד שיבכה ויתנחם וישוכ באמת ויקבל על עצמו שלא יחטא עוד, וצריך כל כך להרבות עד שיתגלה מצפוני לבו לפני יודע תעלומות וצופה עתידות ב"ה והוא יעיד עליו שלא ישוב לזה החטא לעולם, וכמו שכתב הרמב"ם ז"ל בהלכות תשובה (פ"ב ה"ב), וזה שאנו אומרים בתפילה והחזירינו בתשובה שלימה לפניך דהיינו שיהי' גלוי לפניך צופה ומביט שאני בעל תשובה באמת.

וזה שרמז לו הקב"ה הניחה לי ויעשו תשובה ויתמרמרו עד ויחר אפי בהם, דהיינו חרון אפי שיש לו עליהם, יחר בהם בלבכם על עצמם ויתחרטו על לשעבר, ואכלם לשון תאוה כמ"ש כלתה נפשו אל ה', דהיינו לאחר התמרמרות כזה ונקיון כפים מחטאים באמת, אחר זה בא התשובה וכלות הנפש אל ה', וזה שפתח לו פתח להראות חסדו הגדול שמקבל התשובה מהשבים ואז תהי' תפלתו רצוי עליהם עכדה"ק.

ועי' בייטב לב שפירש בכמה מקומות, מה שאמרו חז"ל אם ראית תלמיד חכם דרתח אורייתא קא מרתחא לי היינו שמכח אש התורה כועס על עצמו שנדמה לו שאינו יוצא ידי חובתו, ועי' בייטב בפרשה דידן ועוד מקומות מה שהביא בשם המגיד הרה"ק מהדו"ב זצוק"ל לפרש משוך חסדך ליודעיק ע"פ משל הידוע, שעל ידי שהמלך עושה לו חסד אף שהי' חייב ראשו למלך, בזה עצמו יתבייש ויכלם מאוד, וזה קשה יותר מכל העונשים, כי יאמר בלבו אוי לי מה שעשיתי נגד מלך רחום וחונן כזה, וטובה מרדות אחת בלבו יותר מכמה מלקיות וזה שאמר משוך חסדך ליודעיק אל קנא ונוקם עכ"ד.

המשך בעמוד ב

פרשת פנחס

גליון כ"ג

כולל בתוכו

מאמר היבת הקודש

מאמר פניני המגיד

מאמר ארי' שואג

מאמר ארשת שפתים

מאמרים ומכתבים

מאמר פניני המגיד

מאמרים ודברים יקרים, מתוך דרשותיו נאמרים, שרשם לעצמו במשך השנים

לכן אמור הנני נותן לו בריתי שלום וגו'.

א' במדרש אמר הקב"ה בדין הוא שיטול שכרו ע"כ.

והנה מצאנו בין חידושי המחבר בכת"י כמה וכמה אופנים לפרש דברי המדרש:

א] עפ"ימ"ש הבכור שור בב"ב דף ט' הטעם דשכר מצוה בהאי עלמא ליכא משום דכי היכי דעונשה ליכא בהאי עלמא דהא אין עונשין על ביטול מ"ע ה"נ ליכא שכר בהאי עלמא, אבל על ל"ת דמלקין עלי' ה"נ שכרה בעוה"ז איכא עכ"ד, והנה בגמ' מנחות אמרז"ל דבעידן ריתחא עונשין גם על עשה, והנה מצוה תוכחה הוא מ"ע ובסתם לא מענשין עלה, וא"כ לא מגיע שום שכר [בעוה"ז] להמוכח, אבל בעידן ריתחא דמענשין, שפיר מגיע שכר גם בעוה"ז

ובאמת כאן היה עידן ריתחא, כמ"ש בפ' ויחר אף ה' בישראל, והחרון אף היה על אשר נמנעו עצמם מלחמות [וכנראה מדברי הספורנו עיי"ש] וע"כ כיון שפנחס מיחה בעידן ריתחא דמענשין, א"כ שפיר מגיע לו שכר מצוה גם בהאי עלמא.

ב] עפ"ימ"ש שזאת היא הלכה ואין מורין כן נמצא דהוא בעצמו הכניס לקיים מצוה זו וידוע מ"ש המהרש"א דבדבר שאינו מחויב לעשותה רק הכניס בעצמו לעשותה אז מקבל שכרו בעוה"ז ג"כ וז"ש בדין הוא שיטול שכרו.

ג] עפ"ימ"ש הפרמ"ג בפתיחה כוללת (הלך ד' ה) דבמזכה את הרבים אמרינן שפיר דשכר מצוה בהאי עלמא איכא עיי"ש וז"ש בדין הוא שיטול שכרו כיון שהיה מזכה את הרבים א' שהצילם ממות כמ"ש השיב את חמתי מעל בני ישראל ב' שעי"ז גדרם מעבירות וחזרו בתשובה כנראה מפי מפרשי התורה.

ד] עפ"ימ"ש בספה"ק ישמח משה לפ' נשא לפ' הכ' יאר ה' פניו אליך ויחנך עפ"ימ"ש שדרשו חז"ל ברכת יברכך הכוונה שיהיה כשרים וצדיקים א"כ לפ"ז לכאורה הוה נהמא דכסופא כיון שיהיה צדיקים שלא בעמל ויגיעה,

וידוע דנהמא דכסופא מתבייש פנים נגד הפנים, ולכן אין להביט בו, אך באהבה החנות, ור"ל אהבה שבא ע"י שמצא חן בעיניו) נהמא דכסופא ליכא כמו בן המיסב אצל אביו, ולכן אמר יאר ה' פניו אליך, יביט בך בפנים מאירות כדאי' במד"ר וטעם לזה ויחנך היינו אהבה התנות, זה שאמר הכ' אלקים יחננו ויברכנו יאר פניו וכו' כלומר שתהיה הברכה האמורה בתורה בבחינת חן וממילא יאר פניו אתנו כאמור ואז יהיה סלה וכו' שאין הפסק לאהבת חן, עכד"ק.

והנה פנחס זכה וזיכה את הרבים והמזכה את הרבים אמרינן דאין חטא בא על ידו וא"ת אם יהיה צדיק וישר א"כ מה ירויח בשכרו הלא אין שלום בעצמו כיון שעי"ז יהיה שכרו נהמא דכסופא, וע"ז אמר ה' לכן אמור הנני נותן לו בריתי שלום, שהבטיח לו שיהיה שלום בעצמו כי יתברך מאהבת החנות ולא יהיה בגדר נהמא דכסופא, ובדין הוא שיטול שכרו, שלא יתבייש לקבל השכר

ולפי"ז יש לפרש מש"כ בתרגום יונתן ויחי לעלמא למבשרא גאולתא, שכיון שיהיה מאהבת החן והחנות שאין לה הפסק כנ"ל כי צדקתו עומדת לעד ע"כ.

ה] ע"ד אלו דברים שאדם אוכל פירותיהם בעוה"ז וכו' והבאת שלום בין אדם לחבירו ופנחס ע"י מה שעשה עם זמרי והחזיר את ישראל בתשובה הביא ג"כ השלום בין ישראל לאביהם שבשמים שלא יחול עליהם חרון אף ה' ח"ו וז"ש והבאת שלום ובין אדם [זהו ישראל] לחבירו זהו הקב"ה כמ"ש ריעיך וריע אביך אל תעזוב וכמ"ש כמ"פ בספרי תלמידי בעשה"ק

וע"כ שפיר ראוי לקבל מקצת שכרו גם בעוה"ז וז"ש "בדין" הוא שיטול שכרו גם בעוה"ז, ועפ"ז מובן שגם שכרו היה מדה כנגד מדה כיון שהוא עשה שלום בין ישראל לאביהם שבשמים קיבל שכרו ע"י שהבטיחו הקב"ה ואמר הנני נותן לו את בריתי שלום והבן.

ו] עפ"י מה דאיתא במד' במעשה העגל (ויק"ד פ"י ס"ג) אמר אהרן מוטב שיתלה הסרחון בי ולא בהם, אמר לו הקב"ה הואיל וכך עשית, לא תזוז מן הפלטיין שלי לעולם, שנאמר ומן המקדש לא יצא ע"כ דברי המדרש

ופל' בספר ברית שלום בפ' שמיני (הובא בספה"ק ישמח משה כמ"פ) עפ"ימ"ש דאי' בגמ' (ובחים מ"א) תנא דבי ר' י"י מפני מה נאמר בפר כהן משיח אל פני פרוכת הקודש וכו', משל לבני מדינה שסרחו על המלך אם מיעוטן סרחו פמליא שלו קיימת, ואם רובן סרחו אין פמליא שלו קיימת ע"כ.

והנה אהרן ידע שאם לא יעשה הוא העגל מ"מ יעשו אותו אחרים, ואם הם יעשו לבדם הרי הסרחון בהם ויסתלק קדושתו ח"ו, וע"כ אמר מוטב יתלה הסרחון בי, כי אם הוא עושה כן הרי יש עליהם זכות שהם אינם חייבים כ"כ, כי ראו אהרן מזדקק לדבר מסתמא ראוי לעשות כן, וא"כ כיון שהוא העיקר החוטא לא הוי רובן חטאו והקדושה לא יסתלק מישראל, א"כ לפי"ז אין לך מסירת נפש בשביל קדושת שמו ית' גדול מזה, והבוכ"ע הבוחן כליות ולב אמר הואיל וכך עשית שלא יסתלק קדושתך, א"כ במדה שאדם מודד מודדין לו, ולכן במדה זו אני מודד לך ולא תסתלק אתה מקדושתך ולא תזוז מן הפלטיין שלי ע"כ ת"ד.

ולפי"ז גם כאן במעשה דזמרי סרחו רובן כי אם בארזים נפלה שלהבת וא"כ אזובי הקיר וכו' ונמצא שהיה יכול לגרום סלוק השכינה ח"ו, וע"כ כאשר עמד פנחס בקנאה והשיב בנים לגבולם בתשובה ובה פעל שלא יסתלק קדושתו ית', וע"כ במדה שאדם מודד מודדין לו וזהו והיה לו ולזרעו אחריו ברית כהנת עולם דהיינו שגם אתה תזוז מפלטיין שלי להסתלק מקדושתך וז"ש שפיר במד' בדין של מדה כנגד מדה הוא שיטול שכרו דייקא מתנה של כהונה לדורות עולם והבן.

דברי תורה ששמע מהגה"צ בעל מרפא לנפש מפריימאן זצ"ל

שמעתי דבר הגון מהרה"ג הרב מפריימאן שליט"א מרביץ תורה בישיבתינו, על הפסוק הנני נותן לו את בריתי שלום. הנה הווי בכאן היא קטיעא וטעם הדבר פי' עפ"ימ"ש דאי' בזה"ק שאותו וו הוא רמז על מדת האמת והביאור כ' הספרים מפני דאות וו המילוי שלו הוא ג"כ וו דהיינו ב"פ ו' וא"כ תוכו הוא כברו וע"כ שפיר בא לרמז על מדת האמת והנה אי' בגמ' דמשום דרכי שלום מותר לשנות בדיבורו וזה שבא לרמז כאן ו' דהיינו מדת האמת מותר להיות קטיעא קצת באופן הנצרך לשלום עכ"ד ודפח"ח.

מאמר חיבת הקודש המשך מעמוד א:

ובזה פירש הייטב לב יסור יסרני יה על ידי ולמות לא נתנני וגו' אודך כי עניתיני (הכנעת אותי מלשון מאנת לענות מפני) ועשית זה ע"י ותהי לי לישועה, והייטב לב בנועמו פירש בקנאו את קנאתי פירש רש"י בנוקמה את נקמתי בתוך לבכם, והנקמה הגדולה ביותר היה ע"י ולא כליתי את בני ישראל קנאתי עיי"ש ודפח"ח.

וע"פ דברי העבודת ישראל הנ"ל יש לפרש בסיגנון הנ"ל באופן אחר קצת, דהנה הצדיק פנחס בעשותו מעשה הקדושה וטהרה לנקום נקמת ה', מעשה פעולה זו התעורר בלבבות בני ישראל, ועשה בהם רושם בכמה מרדיות בלבם על שעשו מעשה רע הזה, וחרה אפם על עצמם על שעשו זאת, נמצא דזה הי' טוב יותר ממאה מלקיות וזה שאמר בקנאו קנאתי מה שאני הי' צריך לנקום בהם הביא נקמה בתוכם פי' בתוכיות לבכם, וע"י התמרמרות כזה באו בעצמם לכלות הנפש כי כלתה נפשם לה', וא"כ כיון שבאו לכלות הנפש זה כבר המתיק הכליון ועי"ז ולא כליתי את בני ישראל.

מאמר ארי' שואג

דרשות נלהבות, לעורר הלבבות, במקהלות אלפי רבבות

מאמר ערוכה ביסודות של קנאות באופן הראוי שנת תשכ"ז

עד שתצא נפשם, וכל מי שהוא בידו למחות ואינו מוחה נתפס עמהם בעונם, אבל זה הוא רק למי שכבר תיקן את עצמו, משא"כ לאנשים פשוט ערך כמונו נא' הבדלו מתוך העדה הרעה הזאת ואל תגעו בכל אשר להם פן תספו בעונם ודי בזה, וח"ו להתוכח עמהם מיניה ומקצתיה כמ"ש אמר התנא ודע מה שתשיב לאפיקורס, רק צריך לדבק לת"ח יראי השם באמת ועל צבאם הצדיק הדור העומד בגדר נגד כל פורצי פרץ, וכמ"ש הנביא אז נדברו יראי ה' איש אל רעהו דהיינו כשיהיה שני אנשים פשוטים כמו שאמר איש לרעהו אז צריכים לזוהר שחבריו יהיו יראי ה' ולא עם זולתם.

עכ"פ היוצא לנו מכל זה שרק מי שכוונתו רצוי' בלתי לה' לבדו, אז ראוי לאותו איצטלא, לקנא קנאתו ברבים, ובאם לאו ח"ו יכול לצמוח מזה ח"ו כמה מחלוקות, ואף כשיניח מלדבר בדבר הזה, והיה וגבר ידי המחלוקת בדברים אחרים, ולא יניחו וישקטו עד אשר יבער בהם אש ה' ותאכל וכו'.

ובזה נתפרש ג"כ דברי התנא באבות כל מחלוקת שהוא לש"ש סופה להתקיים, דהיינו שסופו יהיה לעולם נצבים ועומדים אצל אותה דבר ולא ח"ו שיהיה ח"ו מחולקים גם בדברים אחרים ג"כ, ומפרש ע"ז כגון מחלוקת שמאי והלל, דהיינו שלא היה מחולקים רק בדברים שנזכרו במתני' בפירוש, משא"כ כשנא לגבי שארי דברים היו ידידים נאמנים עד למאוד, אבל לא כן מחלוקת שאינו לש"ש שזה אינו סופו להתקיים אצל אותה דבר רק יהיה מוסיף והולך וז"ש לדוגמא כמחלוקת קרח ועדתו, שמזה ראה שכל מחלוקת שאינה לש"ש סופו להיות מוסיף והולך והא ראה שמתחילה חלק על משרע"ה בעבור קצת כבוד המדומה ואח"כ היו עמו ר"ן סנהדרין ואח"כ לשאר אנשים ופשתה המספחת גם אצלם וגם הם התחילו לחרור ריב ומצה ביניהם.

ובזה נבוא לכוונת הכת' כיון שפנחס עבר עליו רוח קנאה לה' והרג את זמרי נשיא בית אב, אז היה יכולה לצמוח מזה ח"ו מחלוקת גדולה, אבל היות שכוונתו היה בלתי לה' ע"כ היה הקב"ה מברכו בברכת שלום.

ובזה אתי שפיר גם דברי המד' במ"ש בדין הוא שיטול שכר, משום דבשאר כל המצות שבתורה אין הקב"ה משלם שכרו מצד שמגיע לו ע"פ דין, משום מי הקדימיני ואשלם, וע"כ השכר של כל המצות הם מצד מדת גודל חסדו וטובו על בריותיו, כמ"ש הפ' שבתהלים ולך ה' החסד כי אתה תשלם לאיש כמעשהו, וגם זה אינו בעוה"ז כי שכר מצוה בהאי עלמא ליכא.

משא"כ כאן קבל שכרו מדת השלום בלי שום מחלוקת, וזה היה מצד ההכרח שאם ח"ו יבוא מזה מחלוקת, יאמרו הבריות א' משני דברים, או שיחשדו אותו ח"ו שלא היה לשם שמים, או יאמרו שאף שעשה לש"ש והיה שליח מצוה במעשיו ומ"מ ניזוק שיצא מחלוקת, ע"כ כדי שלא יאמרו כן הבריות, מגיע לו מדת השלום מן הדין ולא מצד שכל תשלומין על המצוה כי לעולם שכר מצוה בהאי עלמא ליכא.

ויה"ר שנזכה להנצל מכל זה בכל מיני אופנים ונזכה להדבק ביראי ה' באמת עד כי יבא שילה ואז יפקח עינינו לראות החשך שחינו בה, אמן.

נתח את השיחים עם בחורי חמד דשיבתינו, היה המדובר אודות דברי קנאות לשפוך אש וגפירת רוחו זלעפות אפילו על יראי ה' וחושבי שמו, ותיכף ומיד אחר שנדמה להם שלא דברו כהוגן כמו שהם (הקנאים) רוצין, אז קנאים פוגעים בו וכלם ביחד פותחין את פיהם בדברי בוז וקלון, אפילו למי שגדול ממנו בחכמה ובמנין, עפרא לפומייהו של אלו שאינן מקיימים דברי התייר הגדול ה"ה הרמב"ן ז"ל, באגרת לבנו שכתב בתוך דבריו ז"ל יחשוב בדיבור קודם שתוציא מפיך, ואינם משימים זאת על לבם כלל, ופושטים ידיהם מדברי שכל הישר לשקול במאזני פלס, העת לדבר ועת מריבות ומחלוקת בישראל, וצריכין שכל הישר לשקול במאזני פלס, העת לדבר ועת לשתוק, והאמת יורה דרכו שצדיקים ילכו בה ואחרים יכשלו בלשונם, ויאמרו דבר שאין ברצונו של הקב"ה ככה בעולמו, לאנשים קטני ערך כמוהם.

ובעת ועידן ההוא עניתו ואמרתי להסבירם הענין ע"פ מה שכבר אמרתי לפרש דברי הפ' פנחס בן אלעזר וכו' לכן אמור הנני נתן לו את בריתי שלום, ואיתא במד' בדין הוא שיטול שכרו, והקשיתי לשאלו כקושיית כל המפ' מה זה נתינת טעם לכן וכו' בריתי שלום מה שייכות יש זה לזה, ועוד קשה הלא שכר מצוה בהאי עלמא ליכא, וא"כ למה קיבל פנחס שכר, וגם על דברי המד' קשה תיבת בדין.

והנה במתני' דאבות איתא כל מחלוקת שהוא לשם שמים סופה להתקיים ושאינה לשם שמים אינה סופה להתקיים והקשה בספה"ק מדרש שמואל ושאר מפ' דלכאורה צריך לומר בהיפך ממה שהתחיל סופה להתקיים הו"ל למימר בסוף סופה ליבטל, ועוד הקשו שמוסיף והולך לפרש איזהו לש"ש הלל ושמאי ואיזהו שלא לש"ש מחלוקת קורח ועדתו שהיה צריך לומר מחלוקת משה וקרח.

והנלפע"ד לפרש כי ממנו נקח לעבוד את ה' עד כמה הלון וגדול הבערת אש המלוקת והעברה ללהב יוצאה, ושלא כל הרוצה ליטול את ה' יבא ויטול לקרוא בשם ה' לקנא קנאתו בתוך בני ישראל, שלא כל אדם זוכה לזה, ולא כל מוחא סביל הדין, שבאם לא יהיה כולה לש"ש רק יהיה מעורב בו גם קצת הצטרכות עצמיות או איזהו פני' של גאווה אז ברגע קל יכול לאבוד את עולמו בזה ובבא, וכידוע הלשון של חכמינו ז"ל באיזהו מקומן והביאו בכמה ספה"ק אילו היה כל ישראל בשלום אז אין כל אומה ולשון יכולין לשלוט בהן, ורגיל אני להביא ראייה מדברי רש"י הק' סוף פרשת נח שכ' הטעם למה בימי דור הפלגה לא נעשה עמהם מאומה ובימי דור המבול נהרגו וכתב מפני שאצל דור הפלגה היה כולם באהבה אחוה ושלום כמ"ש שפה אחד לכולם, א"כ אע"פ שכפרו כלם בעיקר רח"ל אבל עכ"ז לא נעשה עמהם דבר חוץ ממה שהפיצם השי"ת לשבעים לשון, משא"כ אצל דור המבול לא נחתם גזר דינם אלא על הגזל שכולם היו רע למקום ולבריות שגזלו וחמסו זא"ז ואיש את רעהו חיים בלעו, אז חרב בהם אף ה' וקנאתו בערה בו והשמידם כולם מתחת שמי ה', ולא נשאר כ"א נח איש צדיק ובניו.

ואל יטעה הקורא ח"ו במשמעות דברינו אלה שצריך לקרב ח"ו רשעים, אדרבה ישעיים מפורסמים ואפיקורסים גמורים הם כבר יצאו מגדר ישראל, ומצוה לרדפם

מאמר ארשת שבתים

קונטרס שנקב שמו לתפארת, מעובדות וענינים למזכרת, למען יעמדו למשמרת

ראה זה דבר חדש ששלחו מתם, איזהו איש מהימן מעיה"ק ירושלים תובב"א, ובשמו נקרא ר' **צבי פנחס מאשאקאוויטש** (שליט"א) [ז"ל] שכתב לבנו איך שהרה"ג ר' ישראל יצחק רייזמאן זצ"ל, [דומ"ץ בביד"ץ דהעדה החרדית] שאל כמה פעמים לפני פטירתו מתי יהי' ז' אדר, ולא הבינו כוונתו עד שהסביר שביום ז' אדר ה' ברית מילה שלו לפני שמונים שנה.

ושמע מרבו הגדול האב"ד דק' לובלין זצ"ל בעמח"ס תורת חסד שמה שאמרו **חז"ל שהקב"ה יושב וממלא שנותיהם של צדיקים מיום אל יום, אין כוונתם על שנותיהם מיום ליום, אלא יום הלידה רק מיום שנכנס בבריתו של אאע"ה, וכן לרבו הנ"ל נתמלאו שנותיו מיום אל יום, החל מיום המילה, ומשה רבינו ע"ה שנולד וגם נפטר בז' אדר ה' מפני שנולד מהול, והמדובר הנ"ל ג"כ נפטר בז' אדר במלאת לו שמונים שנה מיום המילה ע"כ. ובעיקר כוונתי לציין למזכרת פי' החדש בדברי הגמ' הנ"ל, וחזי מאן גברא רבה דמתאמרא משמי' (ועי' בדרשות חת"ם סופר ז' אדר).**

(קונטרס ארשת שפתיים רשימות משנת תשכ"ו לפ"ק - תשל"ב אות טז)

מאמרים ומכתבים

מכתבים מפרי עט"ו נכתבים, לחבריו וידידיו נאמנים, בתורה ויר"ש מלא חפנים

מכתב נפלא שכתב לארה"ק בשנת תשכ"ז לפ"ק אחר מלחמת ששת הימים בשיטתו הבהירה ודברות קודש שהשמיע מרן רבינו הק' זי"ע

בס"ד

שפעת שלומים, מגביה מרומים, א"כ ש"ב אשר לא ידעתיו ואכנהו, ה"ה הבהור החשוב כמר **שמואל דוד וויינפעלד** נ"י, ויפיע כאור השמע על פני הרקיע אמן. אפתח פי בשורה, לאל אשר אין שנות להמשיט לו להחבירה, על אשר גמלו עד הנה, ובתפלה על להבא שאל יעזבו ואל יטשנו, לנצח סלה ועד. אהדה"ש"ט באה"ר ובה"ע.

על אודות מה ששאלת ממני שאכתוב לך, **חות דעתו הגדולה של כ"ק רבינו שליט"א**, הגם שדרכי מעולם למונע מדבר זה, להתכוון מענין שיטתו הברורה, מכמה טעמין הא' הוא מפני שכבר נתפשט בכל קצוי תבל, ספרו הק' ויואל משה למען דעת כל עמי הארץ, את הדרך אשר ילכו ואת המעשה אשר יעשו, והוא מונחת בקרן זוית וכל מי שרוצה יבוא ויטלנה, ע"כ היה מן הראוי לכל מי שיש לו אפילו קצת פגומת יר"ש בלבו, היה צריך ללקוח את הספר התורה הזה, וללמוד את בני ישראל שימה בפייהם ובלבבם, למען ישמעו ולמען ילמדו וירא את ה' אלוך, ושמו לעשות את כל דברי התורה הזאת. והשני כי שיטתו הבהירה וכל המסתעף אלי' לא דבר ריק הוא, למען אשר ישפטו בזה גם אנשים פשוטים וקטני ערך, לדין ולהורות כדת מה לעשות, וכמו שענינו ראות בעוה"ז, או לנו שכך עלתה בימינו, כי דבר הזה שייך רק ללומדי תורה, ולהם נאה לפלפל בזה, כי יסודות של אלו הדברים המה בהרי קודש, מוסידים על אנכי זהו ופז של דברי חכ"ל, בש"ס בבלי וירושלמי ספרי וספרא תוספתא ומכילתא וכו' מדרשים, כאשר עיני תחונה בספרי הק' אצל המפתח אשר ישותמו כל העובר, על גודל הבקאות שנמצא שם, כמוצא של רב.

ומפני זה הטעם כבר נתפס רוב העולם, ברעיונות הטבע של מיונת דמשכי, כי אינם יודעים אפילו בצורתא דשמעתתא, וע"כ טמנו הציונים רשתם לנגדם, להפיל עם עני ואביון לטבוח ישרי דרך, עם בני ישראל מאמינים בני מאמינים, בדברים שבהם לחוכא ולטלולא, כגון חיבת ציון ואהבת ציון ארץ ישראל, וזה דרכם כסל למו, מעולם לסמות עינים של פשוטי עם, ואחריהם בפייהם ירצו בדרושים כאלו, ומראים כמה פאוקים בתורה, שגאמי לגודל חיבת ציון וחבת הארץ, הן אמת הוא שמבאר כן בכמה מקומות, רק כ"ז כשישראל עושין רצונו של מקום, וגם כשהמדינה הוא עפ"י התורה, בזמן שבית המקדש היה קיים וכדומה, וכמו שמבאר ביואל משה.

ואגב אבקשך שתענין באור החיים הק' בפ' הדין עה"פ ארץ אשר ד' אלוך קודש אותה תמיד, שנא' שם וז' כל כשישראל אין עושין רצונו של מקום, אין שבה כ"כ לארץ עי"ש עכ"ל. וכעת שתי בשמים כפייהם ולשונם תהלך בארץ, לשון מדרבת גדולות, כגון כימי צאתנו מארץ מצרים הראנו נפלאות, ובושה וכלימה אחזנת לספר ששמעתי ל"ע דברים כאלו, גם מאנשים החרדים לדבר ד' שומרי תורה ומצות, וע"ז לבי יחול בקרבוני יראה ורעד יבואו בנו ותכסני פלצות, וכ"ז למשמע אוזן בקשבת דאבה נפשיו מרוב עצבוניו, ומגודל ההסתרה שנסתעף מאוד בעוה"ר, ונתקיים בנו הפסוק ואנכי אסתיר פני מהם במלוא מובן המלה.

מה נאמר ומה נדבר, אשמנו מכל עם, בושנו ונכלמנו מכל דורש, לו חכמה ישכילו זאת יבינו לאחריהם, [דהיינו מה שיענישו באחריהם] כי ידיו ה' עמו, [דהיינו לאלו שהם עמו רק כקריאת שם 'ישראל' לבד] ועל עבדיו יתנחם, [דהיינו משא"כ על שומרי תורה ומצות יתנחם הקב"ה לטוב להם כל הימים ומפרש הטעם] כי יראה אזלת יד ואפס יצור ועזוב. ונתקיים מאמר ישע' הנביא, באמרו מי ביקש זאת מידכם 'רמוס חצרי', [דהיינו לבוא אל הכותל] וכו' ידכם דמים מלאו, [דהיינו שנהרגו ע"ז כמה מאה נפשות שומרי תורה, וכל זה היה ברי היזקא, ושלא לצורך שם ה' יראה שאראם להלן א"ה, ופזו חזי כי הטעם שלא נכנס משה רבינו ע"ה לארץ, רצו שישפוך חמתו על העצים ואבנים, כי אלמלי ה' נכנס היה נבנה הבהמ"ק ע"י משה רבינו, ואזי לא היה נחרב לעולם כי מעשי צדיקים קיימת לעולם, וכמו שכת' רש"י באיכה עה"פ טבעו בארץ שערי' שלך טבעו ולא נעשו עמהם מאומה, שהיה מעשי ידי דוד, א"נ הרי לך ראה גדולה שטוב יותר לאבוד מקום קדוש מקום שהיה נתגלה כבוד מלכותו יתברך בכל עת ועודנו והמקום שמשם ישפע שפע רב בכל העולמות, שלא היו לנו מקום קדוש כזה, מהיות בריאת העולם, ואם כל זה ויותר ע"ז, ולא ויותר על נפש אחת מישראל, וכעת באו גוים נחלתו טמאו את היכל קדשו שמו ירושלים לעינים שפכו דמים כמים, סביבות ירושלים, ואין קובר, היינו חרפה לשכנינו לעג וקלס לסביבותינו, עד מה יאנה' ה' תבער כמו אש קנאות.

וכעת נחזור ונשובה ראש, **שמפני אלו הטעמים גדרתי לעצמי מעולם, שלא להתווכח עם שום אדם, שאינו מאני' יחי' מי שהיה**, אפילו הוא שומרי תורה ומצוות, מאחר שמעולם לא עיין הדק היטיב בספר הק' ויואל משה, א"כ בודאי אי אפשר להוריד בשום אופן לעומקה של הלכה זה, וכל המסתעף עלי, ולפי דעתי הקלושה והשפלה, לא ישמע ממילא לכל הדברים האלה, וכיון שהוא מסתפק במיעוט אלו הדברים, שמספריים העיתונים השקרים, המניסים והנפלאות שנעשו שם, תחת ממשלת זרע בני חם, ועו"ז נתפסים כולם ברשתם, באמרו אין זה אלא אצבע אלקים הוא, כי אין ינוסו אחד מאלף ושנים רבבה ירדופו, וכהנה וכהנה, וממילא לא ישמע אל, כיון שאינם רוצים להעמיד האמת על מכונו, ע"כ לעולם והיה לבם במה לדחות דברי בדברי ליצנות וכדומה, וכמאמר הגמ' ליצנות אחד דוחה מאה תוכחות, וידוע מה שכתב בס' מסילת ישרים שבליצנות יכולים להכחיש אפילו השמש בצהרים, ע"כ ופעמים כבר הוא נכנס גנדר, ודע 'מה שתשוב לאפיקורס', כיון שדברים אלו נוגעים לפרטי ועיקרי יסודי הדת, של תורתנו הק', כמו ביאת משיח צדקינו, וכיוצא ובפרט אלו שמדמין הניסים הללו לנס של יציאת מצרים, כבר אבדו חלקם בארץ החיים, מפני שבזה חרפו וגדפו כלפי שמים, ובהו אבד שמו מקרב ישראל.

כך אמר **רבינו שליט"א** בהקלה הקלה, בעת סעודתו רעוא דרעוין, כמדומה לי בפ' קרח ובכל זה כוונתי לדעתו הגדולה, שגילה בטפח וכיסה ביותר מטפחיים, באמצע תורתו בפ' נשא, לבר נטלין ולא עאלון - בוויכוחו, עם הני כלבין דחציפין, ברם עם הני היכלא דכסיפין, למחזי בים - דזעיר אנפין, והביא ע"ז הפסוק שנא' בסוף מלאכי אז נדברו יראי ד' איש אל רעהו ויקשב ד' וישמע, ויכתב בספר זכרון לפני ליראי ד' ולחשבי שמו - ואז הרים את קולו בבכי גדול ויבר כמר נפשו, בלילה ובתמוריים, שנכתב אצל השי"ת בספר הזכרון כל הדיבורים שאנו מדברים, ומי יודע בעת כזאת כמה אנשים נכשלים ל"ע בדברי מינות וכפירה ממש בלי גומא, [וכפי הנראה גם אתה שמעת כל זה על הטעם רעקארדער] וא"כ צדקו דברי מאוד והם ממש דברי רבינו.

והן האמת אגיד ולא אכחד שאע"פ שהיה זאת מעולם בדתתי, עם כל זה מעת לעת שנחתי כאשר חרה אפי באלה אנשים הרעים החטאים בנפשותם, ע"כ נכנסתי עמהם, באיזה דין ודברים, אבל שוב היצר לב מאוד מכמה טעמים והעיקר היה שבמצאיות כבר הוכיח, [ואין חכם כבעל נסיון] שאדם העומד על דעתו כפי מקומו ושעתו, ואינו רוצה לקבל דברים נכונים, מפני שהמה חסידים מרבייתם שונאו? אז לא יגיע דברי לשון תכלית, רק ונצואותיו יהיה באחרית, דברי ריבות ומחלוקת שאינה סופה להתקיים, וגם מפני שאי אפשר שלא לקבל דעות כוזבות, אפס קצהו מאנשים האלה, השפעה קורטוב לו היא אפילו איש כגן רטוב, וכמו שנכנס לחנות וכו' א"א שלא לקלוט וכו' וכיון ששמעתי דברי סוד שיה שרפי קודש הקדשים, דברים היוצאים מן הלב נבון, חרישים, תיכף נקשרים אל לבי, כיתד שלא תמוט לנצח, ואשיבה הלגי מלעשות ככה עוד הפעם.

והנה מצאתי דברי שבח שהוא כעין סמך בספה"ק אורחות צדיקים (שער השתיקה) שנא' שם כשאחד גוער בחבירו ומלעבו מהשני איננו משיבו, אזי מכאיב בכפלים יותר, משאם משיב לו פי שנים, ודוגמתו כן הוא שנסיתי ובקשתי הדבר, ומצאתי שהנה אמת נכון הדבר, כאשר היותי מוכרח לנסוע זה כמה פעמים על אם הדרכים, בתוך חבורת אנשים ביחד, והיה שם אנשים מכל המינים, וכאשר הכירו עלי באמצעות לבושי המצוינות, שאני מתלמדי כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א, הם נגשים אלי ברצונם לדבר על צדיק עתיק בנאוה ובו, ובתחילה פותחין את פיהם בשאלה 'האין דעתו של הסאטמערנער רבי?' מה אמר הרבי אצל השלש סעודות? בחשבם שאני אספר להם אלה הדברים, אשר דיבר רבינו אל כל ישראל, שהי' שם עם רב וכבד מאוד, [בלי עיה"ר] וכיון שאני משיב להם בנחת, שאני מוזהר בטעם פקודת כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א, לדבר עוד מזה מאנשים שאינו מאני"ש, אז הטיב חרה להם, וישבו לאחוריהם ויחנו בלב מלא בושה, בראותם יחד תקפותיו בדעתנו נגדם, שאע"פ שאני מטיס נגדם, אם כ"ז אין אנו מתיראים משום כת שבעולם, ומה מאוד נאה דרך זה להתנהג בה, נגד כל המסתנים העומדים עלינו, ולכלותינו כיום הזה.

אבל כיון שבנידון דין אין שמך טעמין הנה"ל, כי מובטחין כן שאתה רוצה לידן האמת, וליך באור לאור החיים, ע"כ אדבר נא ויריח לנו, הנה דברי רבינו כבר שמעת על הטעם רעקארדער, ויותר ממה שנאמר שם גם אני לא שמעתי מפך קדשו, רק שמעתי שמעות הסובבים והולכים בין החסידים, מראשי ישיבותינו, הייתי מלקט לקוטי בתר ליקוטי, דבריו הנעימים ומסתא כל דבריהם אמת, ובטוח אני באלה, כי אין אני פתי אשר יאמרו לכל דבר, ע"כ לא קבלתי רק מאנשים מהוגנים, ששמעו מרבינו בעצמו או מאנשים מהימנא אחרים.

והנה הצדק הוא כמו שמעת על הטעם רעקארדער, וה"ל 'לפי דעתי טאר מען נישט גיין צום כותל המערבי ביו משיח וועט קומען, מפני כמה טעמין וואס איך קען עם נישט אויסשמוסען', אלה הדברים אשר דיבר (בבב הקלה) לא פחות ולא יותר, והאמת הוא שלא דיבר כ"כ מענין קירוב התורה, כאשר שמעתי בעצמך על הטעם רעקארדער, הרבה להעד אפו וחמתו באלו שהם שמחין בצאתם וששים בבואם, וכולם בפה אחד עונים באימה, שהיו שם ניסים ונפלאות, והכחיש כ"ז בקול הוצב להבות אש, ובכניית נוראות, בדברים המחודדין המקרעים את לב האדם ל"ב קרעים, הלה הם דברים שא"א לשומען בכל כדור הארץ, שזקן קדוש אלקי מיום הולדו יהיה יושב בראש, לפני מאות אנשים, והיה מתאנח במר נפשו על צערותן של ישראל, על הגלות כבוד השכינה, ועל הגלות כבוד התורה ולומדי', וגודל תשוקתו לחזות בנועם ד', ובהתגלות כבוד שמים עלינו, בהרמת קרן התורה ובישראל בביאת משיח צדקינו, הכל הוא בבכיות נוראות אשר לא יאומן כי יסופר, לא יתאר בחרט על הגליון, ואם אבן היא נימוח ואם סלע הוא מתפוצץ, לא הניח דבר קטן וגדול, מלצידי לפני עינינו רואה מצבינו בגלותינו, אשרי העם שככה לו, אשרי עין ראתה כל אלה, ומובטחני שאין אפילו יחיד בא"י שיכול לומר על עצמו שהתעורר בטוב מהטעיפ רעקארדער, כמו איש שהי' כאן תחת צל כנפי של כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א.

המשך יבוא בעזה"ת.